

det, enhver for Guds Ansigt“, ikke for Pastor Rørdam betød blot det selvfølgelig, som vi alle maa indlede Trosbekendelsen med, hvis vi er redelige Mennesker, men at den for Pastor Rørdam først og fremmest betød Midelet til at samle alle de forskellige, som kom, hver enkelt med sine Vanskeligheder, men alle med en fælles Længsel efter Gud og med en fælles Trang til at lægge deres Børn, som de bærer frem til Daaben, i hans Haand, saaledes som for øvrigt det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen saa overmaade smukt udviklede i Gaar — efter at jeg altsaa havde faaet Rede paa dette, siger den højtærede Kirkeminister, kom jeg tilbage til ham og sagde til ham, at han maatte autorisere det Rørdamske Ritual. Heri ligger dog vistnok, at jeg ikke faa Dage i Forvejen har sagt, at han ikke kunde autorisere det.

Men for øvrigt har den højtærede Kirkeminister heller ikke været i Tvivl om, at han kunde autorisere det; det fremgaar af en Udtalelse til et Udvalg fra Bestyrelsen for Ryslinge Valgmenighed, som forhandlede med den højtærede Kirkeminister; og det var ikke en fortrolig Samtale, de havde, det var en Forhandling, som den højtærede Kirkeminister førte med de Mænd paa Embeds Vegne. Og da udtalte den højtærede Minister efter et Referat, som er sendt mig fra Valgmenighedens Bestyrelse: „Han“ — det vil altsaa sige Ministeren — „antydede da, at naar det var konstateret, at Menighedsraadslovens § 24 var sket Fyldest, at Præst og Bestyrelse var enige derom samt Sagen behandlet paa et Menighedsmøde, da var det ikke udelukket, at den ønskede Tilladelse til at bruge det nye Ritual kunde gives, samt at det var Ministeren selv, som havde Ret til at autorisere de Ritualer, han fandt Brug for.“

Deraf fremgaar dog vist med tilstrækkelig Tydelighed, at den højtærede Kirkeminister ikke har været i Tvivl i saa Henseende. Og det er jo for øvrigt givet, at han som Kirkeminister ikke kan være i Tvivl i saa Henseende. Men det fremgaar jo endydermere ganske tydeligt af det Interview, som den højtærede Socialminister havde med „Fyns Venstreblad“, og som jo blev læst op for den højtærede Kirkeminister og sanktioneret af denne, hvori han siger, at saafremt Ryslinge Valgmenighed sendte et Andragende om at faa Lov til at bruge det Rørdamske Ritual . . . . (*Socialministeren* [Borgbjerg]: Et ændret Ritual) . . . . Deri tager den højtærede Socialminister fejl, og det bedrøvede mig, at han i Gaar vilde dække sig under dette; men den højt-

ærede Kirkeminister gaar ikke ind paa dette, han var fuldkommen klar over, at det kun drejede sig om dette Rørdamske Ritual og ikke noget som helst andet. Deraf fremgaar, at den højtærede Kirkeminister ikke selv har været i Tvivl om, at han kunde autorisere det.

Hvad den højtærede Kirkeministers Tale ellers angaar, har jeg egentlig ikke mange Bemærkninger at gøre til den; det var jo en historisk Redegørelse for Gangen i Ryslingesagen. Hvorvidt man vil synes, at den højtærede Kirkeminister har været noget længe om at finde sit Standpunkt ved de forskellige Lejligheder, det bliver jo en Skønssag; den højtærede Kirkeminister mener ikke, at han har været længe derom. Den højtærede Kirkeminister udtalte i sin Tale noget, som han ogsaa var inde paa under Finanslovbehandlingen, at han havde sendt til Ryslinge Valgmenighed en Skrivelse, hvori han udtalte, at Ryslinge Valgmenighed ikke gennem Forslaget til det nye Ritual tydeligt nok havde givet Udtryk for sin Tro, og den højtærede Kirkeminister henstillede, at man sørgede for at foretage Ændringer i saa Henseende, saa skulde man tage et nyt Forslag eller et nyt Andragende fra Ryslinge under velvillig Overvejelse.

Jeg har allerede sagt til den højtærede Kirkeminister, at her er han inde paa et meget farligt Omraade, et Omraade, som ingen Kirkeminister skulde indlade sig paa at komme ind paa, nemlig at vurdere en Menigheds Tro. En Kirkeminister har ikke andet at holde sig til end det ydre, han skal ikke holde sig til, hvad der ligger bagved disse Ord. Jeg har gjort den højtærede Kirkeminister opmærksom paa, at han kommer i den Stilling, at han egentlig efter dette burde skrive til Provst Villtoft: Det forekommer mig ikke, at det Daabsritual, De bruger, er i nøje Overensstemmelse med Deres Tro; vær saa god at fremkomme med Forslag til et nyt Daabsritual.

Ryslinge Valgmenighed ønsker ikke at komme bort fra Trosbekendelsen, for Ryslinge Valgmenighed er enig om, at i den gamle Trosbekendelse finder den nu bedst udtrykt det, som de er enige om, og de ønsker slet ikke at sætte andre Udtryk i Stedet derfor. De ønsker kun at have Frihed med Hensyn til Opfattelsen af, hvad der ligger i de enkelte Led, den Frihed, som alle Mennesker maa have. Der blev jo netop ogsaa før af det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen gjort opmærksom paa dette, at man opfatter nu forskelligt, at man ikke kan opfatte ens. Der blev i Gaar